

Abadía de Sant Josep de Clairval

Hivern de 2018

Estimats Amics,

El 20 de novembre de 1970, d'una família cristiana de la regió de París, ve al món un nen que rebrà, en el sant Baptisme, el nom de Manel. Abans d'ell nasqué un germà, en Vicenç, i una germana, l'Anna. Una vegada més, un nou naixement provoca una explosió d'alegria en tota la família. El pare, el senyor D., no falta cap dia a l'hospital on descansen els seus dos tresors: la mare i en Manel, allí es renova cada dia la mateixa felicitat, sempre nova.

Tres dies més tard, el senyor D. es dirigeix, amb il·lusió, com cada dia, cap a l'hospital, duent un ram de flors. Igual que la primera vegada, el seu cor bateja amb força. Però en arribar a la porta de l'habitació, alguna cosa el deixa clavat a terra: des del llit, la seva esposa el mira amb els ulls amarats de llàgrimes. Arriba fins a ella d'un salt i ella, mirant-se'l fixament, l'abraça i amb la veu ofegada pels sanglots aconsegueix articular unes paraules: «El nostre fill no és normal!». La mirada del pare es dirigeix instintivament cap al bressol on es troba el nounat, que dorm plàcidament: «No veig res d'estrany; qui t'ho ha dit?» – pregunta a la seva esposa. – «Ningú, però jo ho sé, ho pressento: no es mou, no plora i no sap mamar».

Els esposos es queden tota la tarda al costat del seu fill. L'endemà, la senyora D. pren la decisió de tornar a consultar amb el pediatre. L'especialista parla amablement amb el matrimoni, començant minuciosament i amb gran tranquil·litat, un examen llarg i metòdic de la criatura. L'espera és un suplici per als pares i, finalment, el metge els dirigeix una mirada amistosa i caritativa. Comença el seu diagnòstic amb gran delicadesa, per arribar finalment a la conclusió: «El seu fill no serà mai com els altres». Amb molta dolçor, els informa que en Manel està afectat de trisomia 21... és «mongòlic». La primera intuïció de la mare era certa.

L'estimarem com als altres!

El senyor D. ha d'informar d'aquest fet a la resta de la família. Quan torna a casa, es troba amb els avis, oncles i ties d'en Manel, que hi han fet cap degut a la bona nova. Sense poder contenir les llàgrimes, amb prou feines pot dir: el nen és «mongòlic». Després de la primera consternació general, torna la calma, i la frase sorgeix espontàniament: «L'estimarem... com als altres fills». «Els altres», en Vicenç i l'Anna, també hi són presents, i opinen el mateix: «Sí, l'estimarem; sí, l'estimaré!».

Manel D.

Drets reservats

«L'estimarem!». Una meravellosa resposta que és una llum per al nostre món. La cristiana actitud de la família d'en Manel contrasta amb el rebuig, per desgràcia tan freqüent en la nostra societat, del nen disminuït, i incapaç –diuen alguns– de ser feliç i de fer feliços als altres. Sant Joan Pau II, respecte a aquest tema, constatava: «Estem davant d'una realitat caracteritzada per la difusió d'una cultura contrària a la solidaritat que, en molts casos, es configura com a veritable «cultura de la mort»... Aquell que, amb la seva malaltia, amb la seva invalidesa o, amb la seva sola presència, posa en perill el benestar i l'estil de vida dels més avantatjats, és vist moltes vegades com un enemic de qui cal defensar-se o a qui s'ha d'eliminar. Es desencadena així una espècie de conjura contra la vida» (Encíclica *Evangelium vitae*, EV, 12). La negativa a admetre i a deixar viure els que molesten (el nen concebut però «no desitjat», la persona impedida, o anciana, el malalt en fase terminal...) evidencia un profund desconeixement del valor de la vida humana.

Per què tota vida humana és un bé? La Sagrada Bíblia aporta, des de les seves primeres pàgines, una resposta viva i admirable a aquesta pregunta. La vida que Déu dóna a l'home és, pel seu origen, diferent a la de les altres criatures vivents. Només la creació de l'home es presenta com un fruit d'una especial decisió per part de Déu: al terme de la seva obra de creació del món, decreta solemnement: *Fem l'home a imatge nostra, semblant a nosaltres* (Gn 1, 26). A l'home se li ha donat una altíssima dignitat, que té les seves arrels en el vincle íntim que l'uneix al seu Creador: en l'home es reflecteix la realitat mateixa

de Déu (cf. *EV*, 34). I aquest reflex no desapareix per una deficiència mental.

Pel fet de ser creat a imatge de Déu, l'única de totes les criatures visibles dotada d'intel·ligència i de lliure voluntat, l'home és capaç de conèixer i estimar el seu Creador. És cridat a entrar en comunió personal d'amor amb Ell, encara que per un temps, o durant tota la vida en la terra, aquesta relació resulta difícil o misteriosa. «Intentem comprendre fins a quin punt és dolç l'amor de Déu, deia la mare Teresa de Calcuta. Ell mateix ens diu en les Escripures: Encara que una mare pogués oblidar el fill de les seves entranyes, jo no m'oblidaré mai de tu. Mira, et duc gravat a les meves mans (cf. Is 49, 15-16). Quan et sentis sol, quan et sentis rebutjat, quan et sentis malalt i oblidat, recorda que ets per a Ell un ésser preciós. Ell t'estima, i davant els seus ulls ets molt important».

La importància de tota persona als ulls de Déu se'n manifesta encara més, mitjançant l'obra de la Redempció, la remissió dels pecats. L'amor consisteix en això: *no som nosaltres els qui ens hem avançat a estimar Déu; Ell ens ha estimat primer i ha enviat el seu Fill com a víctima que expia els nostres pecats* (1 Jn 4, 10). «Precisament contemplant la sang preciosa de Crist, el creient aprèn a reconèixer i apreciar la dignitat gairebé divina de tot home i pot exclamar amb un nou i agradable estupor: Quin valor deu tenir l'home als ulls del Creador, que ha merescut tenir tan gran Redemptor» (Himne *Exultet* de la Vigília pasqual), que Déu ha donat el seu Fill, a fi i efecte que per Ell, l'home, no mori sinó que tingui la vida eterna (cf. Jn 3, 16)!» (*EV*, 25).

«Fill de Déu, al complet»

La vida que el Fill de Déu ha vingut a portar als homes no es redueix només a la seva existència en el temps. És destinada a durar tota l'eternitat! L'apòstol sant Joan escriu: Mireu quin amor ens ha tingut el Pare per reconèixer-nos fills de Déu, i ho som!... *Estimats, ara som fills de Déu i encara no s'ha manifestat què serem. Sabem que, quan es manifesti, serem semblants a Ell, perquè el veurem tal com és* (1 Jn 3, 1-2).

L'avi d'en Manel feia ressaltar aquesta veritat escrivint: «El Baptisme dels meus fills (i néts) ha estat cada vegada un gran esdeveniment per a mi. Actualment, em sembla que s'insisteix més en «l'entrada a l'Església». Això està bé, però el que jo veig és el veritable naixement d'aquest nen de la nostra carn, a la mateixa Vida de Déu. En Manel no tindrà el desenvolupament intel·lectual ni les capacitats físiques dels altres nens. Però això, ho sé i ho percebo, no implica cap inferioritat; és un Fill de Déu al complet i la malaltia no afecta a aquesta dignitat essencial».

Així «arriba a la seva culminació la veritat cristiana sobre la vida. La seva dignitat no solament està lligada als seus orígens, a la seva procedència divina, sinó que també al seu fi, a la seva destinació de comunió amb Déu, en el seu coneixement i amor» (*EV*, 38). Aquesta comunió

d'amor no serà reservada per a una elit d'homes perfectament constituïts, sinó que s'estén, també, a tots «els pobres» de cos i d'esperit. «*Els cecs veuen, els coixos caminen, els leprosos queden nets, els sords escolten, els morts ressusciten, s'anuncia als pobres la Bona Nova* (Lc 7, 22). Amb aquestes paraules del profeta Isaïes, JESÚS explica el significat de la seva pròpia missió. Així, els qui pateixen a causa d'una existència d'alguna manera «disminuïda», escolten d'Ell la bona nova: Déu s'interessa per ells!; i tenen la certesa que també la seva vida és un do zelosament guardat en les mans del Pare» (cf. Mt 6, 25-34) (*Ibid.*, 32).

Sobrepasar les seves limitacions

Estimats meus, si Déu ens ha estimat tant, també nosaltres ens hem d'estimar els uns als altres (1 Jn 4, 11). La pacient educació d'en Manel és plena d'aquest amor envers allò que ens diu sant Joan. Pressuposa una exacta informació sobre la naturalesa de la malaltia del nen. El professor Jérôme Lejeune, que va descobrir l'any 1959 la causa de la trisomia 21, explica que aquesta malaltia no és una tara racial, ni el resultat de la sífilis, de l'alcoholisme o de la deficient qualitat del cervell dels pares, com es pensava fins llavors: és un accident cromosòmic. El nen "mongòlic" posseeix tots els òrgans, tota la maquinària genètica pròpia d'una persona, sense «error en els plànols de construcció»; presenta solament un excés d'informació genètica perquè les seves cèl·lules tenen, accidentalment, un cromosoma més. Es tracta d'una malaltia que obstaculitza el desenvolupament de les facultats intel·lectuals, sense afectar la memòria ni l'afectivitat de qui pateix trisomia 21. La medicina no perd l'esperança de poder guarir algun dia les víctimes d'aquesta malaltia.

Igual que la majoria dels trisòmics, en Manel se singularitza per la seva indolència. Però la senyora D. no es resigna a aquesta fatalitat i, amb tenacitat, l'incita a sobrepasar les seves limitacions. Quan el nen cau de cap a terra, no se li ocorre protegir-se el cap amb les mans; la seva mare li ensenya a caure, sobre un matalàs, avançant els braços, fins aconseguir l'automatisme. Perquè camini, li agafa un peu i després altre, recolzant-lo en la paret; i això, durant dies i dies, fins que camina: miracle de paciència! La mateixa maniobra per ensenyar-li a pujar i baixar una escala... Aviat, en Manel participa, al costat del seu pare, el seu germà i la seva germana, en carreres a peu, i de tant en tant li deixen arribar el primer a la meta amb els aplaudiments de la seva mare.

Ha necessitat molta energia per aconseguir que la llengua i les dents s'acostumin a les vocals i les consonants. Parla habitualment, però la seva pronunciació és, sovint, confusa. Quan no l'entenen, li fan repetir una vegada i una altra; per fi es cansa, s'agafa el cap amb les mans durant un minut o dos, i després, redreçant-se, diu la paraula exacta o un sinònim. Té clara consciència del bé i del mal, del que està permès o prohibit. Està ocupat, es diverteix i reparteix alegria. I després, té un enginy divertit, aquella trapelleria mai mancada d'imaginació; el riure és un model de gènere en ell. Li agrada l'esport: en el futbol

té un excel·lent servei; en judo és terrible; en la petanca, el seu gest és «màgic» i mai falla el blanc; l'equilibrisme no li fa por i sempre li surt bé. La família passa les vacances a la muntanya, i de vegades fan caminades una mica llargues, sobretot de pujada. Llavors s'escolta la seva veueta: «Un descanset, si us plau».

Com una capa d'aigua

En general, tots aquells que s'apropen a en Manel queden seduïts per algun tret diferent del seu caràcter. En primer lloc, lliura la seva confiança a tots, sense restriccions. Després, posseeix aquella mirada d'extrema dolçor que transporta, i que planeja sobre els altres com una capa d'aigua, arribant a totes les cavitats que troba al seu pas, inundant-los de tendresa. Finalment, sap oblidar-se de si mateix per ocupar-se dels altres, i li agrada encarregar-se dels més petits i ajudar-los. Té sempre una frase o una expressió amable per als qui l'envolten, perquè agradar als altres és per a ell una segona naturalesa. Si bé la seva inferioritat intel·lectual no s'esborra, sí queda compensada i superada afectivament.

El cas d'en Manel confirma el testimoniatge de Jean Vanier, fundador de l'associació de 'L'Arche': «l'atenció benivolent que prestem als disminuïts es converteix, poc a poc, en comunió dels cors, doncs són persones que, encara que la seva minusvalidesa sigui greu, responen a l'amor amb amor... És una relació de confiança mútua que transforma la imatge ferida i depressiva de la persona, en una imatge positiva, fent-li descobrir el seu valor i la seva dignitat, donant-li esperança i motius per viure... Els malalts mentals posseeixen un poder misteriós que mou a la comunió, que transforma a qui els acull i els apropa al cor de Déu. Són una font d'unitat».

El 30 de gener de 1976, en Manel pateix una forta hemorràgia nasal, seguida de pujades de febre. El 17 de març, és ingressat a l'hospital de la Salpêtrière de París, on se li practiquen puncions a la medul·la espinal. L'analítica revela que en Manel té leucèmia. Durant les nombroses hospitalitzacions dels set anys següents, els seus pares s'alternen amb altres persones perquè no es trobi mai sol. Durant els períodes de calma, pot quedar-se amb la família, però finalment les recaigudes s'acceleren: juliol del 82, abril del 83, juliol del 83.

En Manel havia desitjat, des de molt petit, rebre JESÚS. I jo?, diu cada vegada que veu combregar a la seva mare. És estrany veure'l distret durant les Misses dominicals i, en les coses de Déu, «està al cas». Fins i tot arriba a renyar els nens que fan soroll a l'església, o els fa senyals perquè callin. La seva fe madura cada dia i l'atracció que sent cap a «JESÚS-pa» és cada vegada més forta. El rep per primera vegada el Dijous Sant, 23 de març de 1978 i, a partir d'aquell dia, combrega a cada Missa amb un profund recolliment i un immens anhel. Un dia, després de combregar en una parròquia d'Auxerre, en lloc de tornar a seure al costat dels seus pares, es queda en una de les cadires del cor, amb el cap recolzat a les seves mans juntes.

Al passar al costat d'ell, el seu pare li pregunta: «Que fas aquí, Manel? –Reso a MARIA, perquè la mare no plori més». Rep la confirmació el 24 d'abril de 1983.

La seva sensibilitat, l'obertura cap al diví, és compartida per la major part dels trisòmics. JESÚS, que crida a la porta de tots els cors, troba en aquests petits una gran diligència i disposició cap a Ell. Comentant una al·locució del beat Pau VI que exhortava als disminuïts a caminar cap a la santedat, Jean Vanier afirma: «Efectivament, alguns homes i dones amb minusvalidesa psíquica són sants. Amb la seva senzillesa, el seu desig de ser estimats i la seva obertura cap a JESÚS, arriben a confondre als poderosos d'aquest món, els quals busquen l'eficàcia i el poder més que el servei als altres i la comunió dels cors. Encara que siguin molt pobres i limitats, són rics en la fe, com ens ho recorda l'apòstol Jaume: *Escolteu, germans meus estimats, no és Déu qui ha escollit els pobres d'aquest món per fer-los rics en la fe i hereus del Regne que ell ha promès als qui l'estimen?* (Jaume 2, 5).

Un crim abominable

No obstant, «les persones amb minusvalideses es troben entre les més oprimides del món, tot i els progressos que es realitzen en alguns països. Cada vegada més, molts són eliminats ja en el ventre de les seves mares» (Jean Vanier). En una ocasió, el professor Lejeune rep a la seva consulta un trisòmic de deu anys que es llança als seus braços dient-li: «Volen matar-nos; has de protegir-nos perquè nosaltres som massa febles i no sabrem defensar-nos». El nen havia vist el dia abans, al costat dels seus pares, una de les primeres emissions televisades sobre l'avortament, on s'explicava que, gràcies al diagnòstic prenatal, era possible detectar el síndrome de Down i eliminar aquests nens no desitjats. Des d'aquest dia, el professor emprèn incansablement la defensa del nen encara no nascut. Havia comprès que la primera amenaça contra la vida dels disminuïts se situa a nivell del diagnòstic prenatal, quan aquest es realitza per incitar a l'avortament. «Els diagnòstics prenatals, que no presenten dificultats morals si es realitzen per a determinar eventuais cures necessàries pel nen encara no nascut, amb molta freqüència són ocasió de proposar o practicar l'avortament» (EV, 14).

Ara bé, l'avortament, en si mateix, sempre és un pecat molt greu. Sant Joan Pau II escrivia: «El manament « no mataràs » té un valor absolut quan es refereix a la persona innocent. Encara més si es tracta d'un ésser humà feble i indefens, que només en la força absoluta del manament de Déu troba la seva defensa radical davant l'arbitri i la prepotència aliena... La decisió deliberada de privar a un ésser humà innocent de la seva vida és sempre dolenta des del punt de vista moral i mai pot ser lícita ni com a fi, ni com a mitjà per aconseguir un fi bo... Res ni ningú pot autoritzar la mort d'un ésser humà innocent, sigui fetus o embrió, nen o adult, ancià, malalt incurable o agonitzant. A més, ningú pot demanar aquest gest homicida per a si mateix o per a altres confiats a la seva responsabilitat, ni

pot consentir-ho explícita o implícitament. Cap autoritat pot, legítimament, imposar-ho ni permetre-ho» (*Ibíd*, 57).

No obstant, avui, la percepció de la seva gravetat s'ha anat afeblint progressivament en la consciència de moltes persones. L'acceptació de l'avortament en la mentalitat, en les costums i en la mateixa llei és senyal evident d'una perillósíssima crisi del sentit moral, que cada vegada és més incapaç de distingir entre el bé i el mal, inclús quan està en joc el dret fonamental a la vida. Davant d'una situació tan greu, es requereix, més que mai, el valor de mirar de cara la veritat i dir les coses pel seu nom, sense cedir als compromisos de conveniència o a la temptació de enganyar-se un mateix. Respecte a això, ressona categòrica la paraula del profeta: *Ai dels qui tenen el mal per bé, i el bé per mal!; canvien la tenebra en llum, i la llum en tenebra* (Is 5, 20)» (*EV*, 58).

Alguns intenten justificar l'avortament defensant que el fruit de la concepció, almenys fins a determinat nombre de dies, no pot ser considerat encara com una vida humana personal. En realitat, «des del moment que l'òvul és fecundat, s'inaugura una vida que no és la del pare ni la de la mare, sinó la d'un nou ésser humà que es desenvolupa per si mateix. Mai arribarà a ser humà si no ho ha estat des de llavors. A aquesta evidència de sempre, la ciència genètica moderna atorga una preciosa confirmació. Mostra que des del primer instant es troba fixat el programa del que serà constituït aquest ésser vivent: una persona, un individu, amb les seves característiques ja ben determinades»

(Congregació per a la Doctrina de la Fe, 18 de novembre de 1974). Amb una forta convicció, adquirida mitjançant la ciència, al professor Lejeune li agradava dir: «El més materialista dels estudiants de medicina està obligat a reconèixer que l'ésser humà comença en la concepció, en cas contrari, està suspès».

Estàs massa cansat!

El 17 de setembre de 1983, el metge especialista comunica als pares que no hi ha res a fer. Els últims diumenges, encara que estigui esgotat, en Manel vol anar a ajudar a Missa. El seu germà intenta dissuadir-lo: «Estàs massa cansat i no podràs agenollar-te». Llavors, donant prova d'un valor extraordinari per demostrar que pot i que hi vol anar, en Manel pren impuls amb les cames, fa un salt i, dret, sense cap suport, fa una genuflexió i es queda, tot seguit, ben recte. Anirà a servir a JESÚS! El 27 de setembre ja està en extrema gravetat. En Manel, al llit, només pot gemegar. El seu pare i la seva mare junts, inclinats sobre ell; i el nen, feble però nítidament, diu: «T'estimo molt, papà. T'estimo molt, mamà». Són les últimes paraules que dirigeix als seus pares; i acaba dient-los «adéu, ens veurem al Cel».

«En Manel (Emmanuel), Déu amb nosaltres, serà per sempre un símbol carregat d'esperança. Els cristians són persones per a les quals el naixement, la vida i la mort d'un nen disminuït val més que tots els aplaudiments als ídols, més que tots els imperis i més que tot l'or del món» (Pare Maurice Cordier, ex rector de la família d'en Manel).

Com incansablement ens hi exhorta el Papa Francesc, cal que servim JESÚS, en tots els nostres germans, especialment en els més pobres! Els monjos resen per a vostè, per als seus difunts i per poder fer realitat tots els seus bons propòsits. Bon Nadal i feliç Any Nou a tots!

Dom Antoine Marie
o.n.b.

• Per rebre (gratuïtament) la Carta de l'Abadia de Sant Josep de Clairval, cal adreçar-se a l'Abadia, les dades de la qual s'assenyalen tot seguit.

• Rebrem amb molta gratitud totes les adreces de possibles lectors que ens facin arribar.

• Ajuts:

Transferència bancària: IBAN (International Bank Account Number) : FR59 2004 1010 0405 6187 8A02 585.

BIC (Bank Identifier code) : PSSTFRPPDIJ, con título: Abbaye St Joseph de Clairval.

Targeta de crèdit: cf. la nostra pàgina www.clairval.com

Abbaye Saint-Joseph de Clairval (Ed. catalana) ISSN: 1956-3914 - Dépôt légal: date de parution - Directeur de publication: Dom Antoine Beauchef - Imprimerie: Traditions Monastiques - 21150 Flavigny-sur-Ozerain.

ABBAYE SAINT-JOSEPH DE CLAIRVAL – 21150 FLAVIGNY-SUR-OZERAIN – FRANCE

E-mail : abbaye@clairval.com – <http://www.clairval.com/>